

МАСОВНА АКЦИЈА У МЈЕСНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ БУДВА II

У оквиру припрема за овогодишњу туристичку сезону друштвене-политичке организације Мјесне заједнице Будва II извеле су масовну акцију на крчњу нове саобраћајнице од насеља Бабилонија до центра Мјесне заједнице — Лугови — Покошљун. Ова иницијатива има вишеструке користи. Становништву овог насеља омогућиће се љепши и бржи приступ градском центру, а будућим гостима, који буду смештени у овом дијелу, удобнији боравак, садим тим што ће им плажа бити ближа. С друге стране, масовни одзив омладине, радних људи и грађана на овој акцији демантује нека мишљења да се више без пара не може ништа урадити. Треба само добра иницијатива, солидна организација и правила усмјерене и свака акција на нашем подручју биће, без сумње, успјешна, као што је била ова прошлонедељна у Мјесној заједници Будва II.

ИЗ БИЉЕЖНИЦЕ РЕПОРТЕРА

РИЈЕЧ — ДВИЈЕ О НАШОЈ ЗИМИ

ЈЕТА јављале су о прољећу у јануару: у Београду процијетао маслачак, Јужна Аустрија у цвету — цвјетало је, биље и растење, а воћко опупољиле... Ни код нас вријеме није било лоше. Испред и послије Ноћи године било је неколико дана сунца — таман да разглати човјекову душу. Не морате бити пјесник да бисте осјетили ту врло важну моћ велике ужарене планете која за овогемаљске становнике значи живот. И обично човјек ће вам рећи: Гле дајте: сунце!

Не, не дамо се ми преварати. Прије неколико дана владала је нека киповита, мемљива колотечина, али смо се и том времену радовали. Досадила нам суша. Умало не осталосмо без електричне енергије — хидроцентrale почеле да заостају, планирао се „трехи степен“. Већ је и био, али, на нашу радост, само кратко. Кише нас спасише. Нису то биле јесење, вјетровите, кише на које смо били спремни и на које смо навикли. Биле су

то неке децембарске кише које ријетко падају, али, ето, тих посљедњих дана 1982. године десише се. На оно што се у јануару догађало пола нам је свијета за видјело на јануарској клими, на сушчаним данима и температури од 16 и више степени.

Ето, тако тече наша зима. Благо, с наглим, али подношљивим промјенама.

Обала — као длан нечије велике рuke — размакла се између брдјегова и воде и сањари свој зимски сан. Личи помало на дремљивог глечера затеченог у сјени зимског сунца.

Послије обавезног радног времена, послије кукних рада, крећемо у мале штете. Посјећујемо мјesta где смо одрасли у атмосфери љета. Идемо да се сретемо са својим сјенкама, са ехом својих гласова чија је резонанца још увијек негде над вјодом или у жљијевима стијења наднијега над плавим морем. С нама су дјеца и старији. Послије тога свраћамо код пријатеља или се враћамо својим телевизорима.

,БУДВАНСКЕ НОЋИ“

Александар Јовић, студент, понудио је ових дана нашој музичкој јавној сти нови албум пјесама под насловом „БУДВАНСКЕ НОЋИ“. Пјесме су инспириране мотивима природних љепота и доживљјима с будванске обале. Пјесме су настајале у различним временским периодима, али је у центру пажње музичких и поетских опсервација овог аутора. Богато и лијепо је у њему доживљено у љубавним састанцима и растаницима, а има и пјесама протканих леѓандама, старим обичајима и догодовшинама.

— Студирати француски и повремено сраћам у Будву код оца, који је живи и ради. Албум је у неку руку „породични производ“, јер су скоро све пјесме настала у заједничком раду.

— Значи, ви сте, на неки начин, породично везани за Будву и обалу?

— Породично. Сад је „породица“ проширења пјесмама које су настала у љетњим вечерима под Тендом, на Пијани, Словенеској плажи...

Александар Јовић

Аутор нам набраја пјесме „Будванске тихе доћи“, „Тенда пјева“, „Романе“, „Отвасе Јадран плави“, „Будви“, „Рајадан прозоре“, „Таласа“, „Оно мјесто“, „Шетаље се сињорине“...

— Ко би знао која је најбоља? Свака је на свој начин интересантна, свака обрађује по нешто специфично из живота обале, љета. Па, ипак, да поменем „Романе“. То је стари будван-

ски назив за кључ. Покушали смо да отворимо „ту силу врата“ и проникнемо у неке тајновите и љепше пределе нашег живљења. Можда због тога и издавам ту пјесму.

— Планови?

— Да учим и пјевам. Веома сам радознао на какав ће одзив код публике највиши пјесме о Будви. Покушали смо да створимо нови приморски мелос. Има доста модерног, али у себи често садржи искрочаве тонове брђанских и приморских пјевања...

— Како ћете почети?

— Мислим, плочом. Понудићемо продуцентима музички материјал. Имамо доста коректне радне снимке. Ако пјесме буду добре примљене у Будви, онда ћемо и пјесме и ја, вјероватно, наредио јето провести на овој обали.

За ову дјелатност младог будванског госта — композитора и аутора већ се чуло. Хоћемо ли током зими имати прилике да те пјесме чешће слушамо не зависи само од њега, већ и од организатора јавних приредби.

Раде ЈОВИЋ

КУРЗИВОМ

ТУ — ПОРЕД НАС

Да будемо конкретни: на простору између Одмаралишта Рјечног брода и Савићића куће код моста и од раније, а поготову од прошлог лета налази се импровизоване продавнице домаће радиности, сувенира и других потрошаштина. Након завршетка прошлогодишње туристичке сезоне, овде је остalo мало „гробље“ потломљених, изврнутих, демолираних и запуштених импровизованих продавница. Једноставно, чијево власници отишли су из Будве, а да предходно нису оставили закупљени простор у стању у каквом је био кад су почели да га користе. Никога од њих због тога није глава заборела. Па и не треба кад им тако може бити!

Ово „гробље“ и не би толико боло у очи да се не налази у самом граду. Одавде, подсјетимо, почине главно шеталиште пре ма Словенеској плажи и даље ка Бечићима. Од октобра мјесеца прошле године гледамо ту ружну слику, а да нико из комуналних и других служби није прстом макнуо да се овај простор доведе у ред. Као да се чека да то најприје уђе у материјале Туристичког савеза општине о припремама за предстојећу сезону, па тек да се тада нешто предузме. Таман тачко, јер то одговара нашеј досадашњем понашању кад је у пitanju изглед града и његове околине.

Кад говоримо о запуштености овог простора, сматрамо да треба рећи коју ријеч и о његовој досадашњој намјени. Иако добро знамо колико је важно да љети имамо продавнице домаће радиности, сувенира и друге робе, чини нам се да у будућој овај локација не би требало да служи за то. Јер, ради се о простору који се налази у самом граду, односно поред шеталишта, којим љети, у свако доба дана и ноћи, тече ријека туриста.

Познато је да се испред ових продавница и рингиштила, који је обавезно сваког љета на том простору, стварају велике гужве, а бука коју ствара рингиштил саставни је дио атмосфере овог амбијента. Прашина и уопште лоши хигијенски услови само употребљавају ову ружну слику. На први поглед човјек помисли да се ради о вашару.

Неопходно је да се продавнице и рингиштила, на који је, изгледа, Будва сваке сезоне претплаћена, измјесте на другу локацију, како би се град, најзад, ослободио нечега од чега има више штете нега користи.

М. П.

ИСКРИЦЕ

НЕЋЕ БИТИ САМ

Послије најновијег поскупљења меса, Мрѓуд обавјештава све значе, да мора у вегетеријације!

КАКО ИЗАЋИ?

Суштинско питање је сада: како изаћи из формуског рада?

ДОБРОЧИНИТЕЉ

Као: ни по бабу, ни по стричевима, а у ствари чини све пријатељима.

МРТАВ ЛАДАН

На акцију: „Имаши кућу врати стан“, другар не помишља ни у сан.

ПОЛТРОН

За њега кажу да има моћ мимикије, да кичму лако пред сваким савије.

БОЛ БОЛУЈЕ...

На боловању је и не помишља да оздрави, докле кућу не направи.

ЈЕДНО ГОВОРIMO...

Свуда, на сваком мјесту, смо као за младе, ал' од тога за њих мало вјаде.

У СУСРЕТ СЕЗОНИ

Сад ће сезона, сад ће туристи, на прљаве улице и дворишта, да ли неко мисли?

СТРУЧЊАК

Друг Чилид је тата-мата, за писање разних реферата.

Милан ПАЈКОВИЋ

Преко 450 незапослених

Код самоуправне интересне заједнице за запошљавање на евиденцији се налазе 453 лица, већином туристичких техничара и спречених гимназијалаца. Иначе у нашој општини до радног мјеста најприје долазе кувари, који ниједан дан не чекају на запослење.

— У оквиру припрема за предстојећу сезону преко СИЗ-а за запошљавање добије посао око 2000 сезонских радника — конобара, кувара, рецепционера и помоћног особља угоститељске струке.

На евиденцији незапослених налази се и десет лица с високом стручном спремом, који ће добити радна мјеста до краја ове године — у нашој општини завршавају се значајни туристички објекти („Аvala“, „Могрен“, „Палас“) и неколико одмаралишта радних организација из унутрашњости наше земље — рекао нам је Благота Кажин, секретар СИЗ-а за запошљавање.

Од укупног броја лица која се налазе на евиденцији незапослених више од 70% добија материјално обезбеђење, кје у неким случајевима износи и преко 8.000,00 динара мјесечно.

П. С.

Одмаралиште „4. јул“ у Петровцу

ПРОГРАМ ЗА СВЕ УКУСЕ

Културни центар (Библиотека, Музеј, Модерна галерија и организација културних програма) од априлског земљотреса 1979. године ради у отежаним условима. Изгубљени су музејски простор и галерија „Санта Марија“. Модерна галерија смештена је у згради Дома културе „Гојко Краповић“, Библиотека, такође, или обадва простора не задовољава величином и функционалношћу. Током једне године сала „Зета филма“ користи се бесплатно 12 пута — једном мјесечно. Поред Културног центра, бесплатне термине користи „Кањош“ и још неки даваоци услуга културе. Остали термини морају да се плаћају, а то и онако слабишну касу још више осиромашује.

Иако није наишао на пуно разумијевања од најодgovornijih у општини Културни центар, ипак, све постављене задатке извршава са озбиљношћу и прегледом. Његов колектив ће настојати да и ове године уради нешто што већим центрима или срединама не полизи за руком. Прији свега, мисли се на изложбу у свијету афирмисаног сликара Јуба Поповића, који живи и ствара у Паризу, а још није излагао у Југославији. Изложба ће, вјероватно,

бити отворена у августу. Јован Ивановић, руководилац Модерне галерије, рекао нам је, такође, да ће бити отворено још неколико занимљивих и значајних изложби југословенских и страних ликовних стваралаца, а прва већ 8. марта, када ће излагати десет црногорских сликара.

Под називом „Злато и стакло из Будве“ Музеј у простору Модерне галерије припрема изложбу археолошких предмета који су 1980. и 1981. године пронађени у античкој некрополи, где се сада налази хотелски комплекс „Авале — Могрен“. Ова изложба биће постављена још у неком већем граду, што ће значити лијепу културну и туристичку пропаганду Будве.

Библиотека ће, као и претходних година, набавити од издавачких кућа сва најновија издања и тиме до-принијети ширењу културе читања књиге. Најтраженије књиге из Библиотеке, пре мајицема њеног руководиоца Еврениславе Лијешевића, била су дјела Антоија Исаковића „Трен I“ и „Трен II“ (Никова награда за 1982. годину), Ирвина Шоа („Луци Краун“, „Ноћни посао“, „Вече у Бизанту“), Габријела Маркеса („Сто година самоне“, „Пуковнику нема до да пише“), Исака Башевиса Сингера („Мађионичар из Лублина“ и „Роб“).

Посљедње недеље јуна одржава се традиционални југословенски фестивал „Да ни музике Свети Стефан — Будва '83“. Ово ће бити дванаест по реду манифестија на којој ће наступити најбољи репродуктивни музички уметници из свих наших република и покрајина.

Црногорско народно позориште које је гостовало с представом „Гитао сам Крлежу“, рађену према разговорима Бора Кривокапића, коју је драматизовао и режирао Никола Вавић, појавило се и с представом „Преступна година“ коју је, према истоименом роману Жарка Команића, режирао Благота Ераковић.

Станко ПАПОВИЋ

НА НАШИМ ТРПЕЗАМА СВЕ ВИШЕ РИБЕ

На нашим трпезама одјесенаас риба све чешће замјењује месо. Иако у Будви постоји вјековна традиција рибарања — трагове о томе налазимо и у средњевјековном Статуту Будве — до недавно су се риболовци могли избройити на прстима једне руке, а и они су махом ловили рибу за своје потребе. Од октобра мјесеца прошле године рибе има далеко више. Да тако буде побринуо се Анте Силичић из Шибеника, који је рођен прије 46 година на Хвару. На мору и океанима је пунит четврт вијека.

— Моја „Мирјана“, бродица типа коче, добро ме слуша — каже он. — Из Шибеника сам се преселио у Будву, ушао у кооперацију са „Индустријампартом“, који има своју организацију удруженог рада у Бигови. Тако имам горива колико хоћу. Ловим увијек када ми време дозвољава, а њега је, липог, било све до недавно. А и рибе је било. Улов ми се кретао од дјеста до триста килограма. Цијена рибе је између 200 и 250 динара. Ловим барбуне, луце, ораде, циполе и дивљач — раџу и грдобу.

Питамо га да ли му се риболов исплати.

— Како да се не исплати? Прије него што сам постао професионални рибар, навигавао сам на нашим и страним бродовима. Сада сам ближе кући — сваког празника идем код супруге Мирјане и кћерке Ивоне, којој је дванаест година. Па и онда када се време поквари, падне ми добра парка. Има дана када зарадим од 8.000 до 25.000 динара. Истина, посао није лак, али је уносан. У риболов крећем обично око четири часа, а враћам се тек сјутрадан. Затим мрежу треба сложити и сушити. Све то одвраћа младе људе од овог посла, јер би многи хтјели да неко за њих и жваће. Код нас у Далмацији није такав случај. Тамо је конкуренција велика, па сам због тога дошао у овај пре красни град о коме сам много слушао и читao.

С. Паповић

ОБРАЗОВАЊЕ КУЛТУРА УМЈЕТНОСТ ★ ОБРАЗОВАЊЕ КУЛТУРА УМЈЕТНОСТ ★ ОБРАЗОВАЊЕ КУЛТУРА УМЈЕТНОСТ ★
из извјештаја просветног педагошког завода

Успјех у основним школама изнад просјека

На почетку прошле школске године — наводимо податке Просветно-педагошког завода — у дјељије основне школе на подручју наше општине било је уписано 1107 ученика распоређених у 36 одјељења — у школи „Мирко Срзентић“ 204 и у школи „Стјепан Митров Љубиша“ 903. На крају школске године у ове

динашки организација. Значајну улогу у постизању добрих резултата одиграле су и разредне старјешине који су заслужни за тијесну сарадњу између родитеља и предавача, то јест за редовну повезаност на релацији кућа — школа.

Ево табеларног прегледа успјеха ученика на крају прошле школске године:

математике и српскохрватског језика у обје школе износио је 95%. Уочено је да поједини предавачи при крају школске године ублажавају критеријуме оцењивања, што нема никаквог педагошког оправдања.

Систем стимултивних мјера обухватао је похвале и награде ученика који су се истичали у успјеху и

Мјесто	Одличних	Врлодобрих	Добрих	Довољних	Свега	% прелазних
Будва	221	245	263	85	814	89,94
Петровац	64	57	51	21	193	94,15
Свега	285	302	314	106	1007	90,72

дјеље школе било је 1110 ученика.

Пријеђено је да су на основу љекарских ујеђења уписанана и дјеца која су заостала у менталном развоју и због тога нису могла пратити наставу. С тим тешкоћама парочито су се сумочавали наставници који нису били у могућности да у току наставног процеса поклањају посебну пажњу тим ученицима. Запажено је да родитељи такве дјеце не доприносе бољем рjeшавању овог проблема, па би надлежни органи требало да помогну да се оваква дјеца смјесте у домове при специјализованим школама.

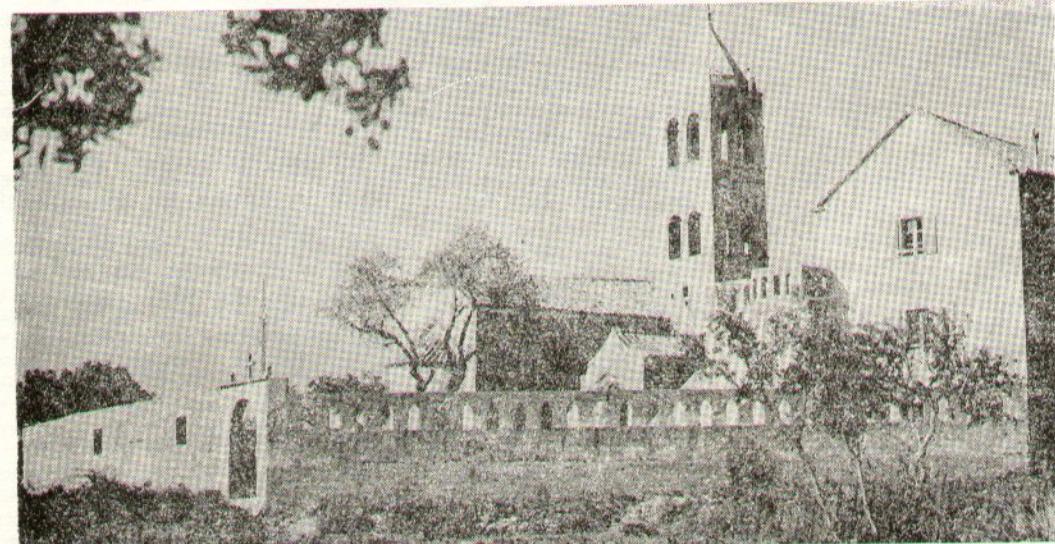
Услови рада у Будви и Петровцу били су вишега од задовољавајући. И у једном и у другом мјесту школске зграде представљају импровизоване културне центре, а да се и не говори о томе какву улогу оне имају у васпитно-образовном процесу. Треба нагласити да је правилан и организован рад зависио од директора, који су се залагали и за организацију и рад стручних активи, разредних и наставничких вијећа, пионирских и омлади-

штва. Најбољи успјех постигнут је из естетске групе предмета, где је проценат прелазних 99%, затим из физичког и здравственог васпитања. Проценат прелазних из

владању. Школа у Будви похвалила је ученике који су постигли одличан успјех, а наградила свега шеснаесторицу. Интересантно је напоменут да је од преко 220 одличних ученика у овој школи био само један који је добио „Лучу“. Школа у Петровцу похвалила је 64 одлична ученика, награђених нема, а ни ученика са „Лучом“!

Слободним активностима поклања се пуна пажња, па су њима били обухвачени сви ученици. Извјесне секције су свестраним и квалиитетним радом оправдале своје постојање и забиљежиле импозантне резултате. То се може рећи, у првом реду, за драмске, рецитаторске, музичке и фолклорне секције.

Пионирске и омладинске организације су своје задатке успјешно остваривале. Културна и јавна дјелатност школа била је врло плодна. Све манифестије у општини оне су пратиле и у њима активно учествовале, а у многим приликама биле њихови носиоци и организатори.

Обнова звоника у Режевићима

Самоуправна интересна заједница за културу општине Будва и Завод за заштиту споменика културе Црне Горе постигли су ових дана договор о санацији звоника манастира Режевићи. Средства за санацију звоника дојдијелио је Фонд за обнову пострадалог подручја од земљотреса Црне Горе, а пројекат његове санације урадили су стручњаци Завода који ће, истовремено, надзорати реконструкцију овог споменика.

Звоник уз цркву св. Тројице подигнут је 1839. године и сматра се једним од љепших објеката ове врсте на Црногорском приморју, а и шире. У катастрофалном земљотресу 1979. године он је једини знанији очуван у комплексу манастирских објеката.

Д. Н.

НОВОСТИ ИЗ „ЗЕТА ФИЛМА“

Снимаће се „Игманци“

На сједници Филмског савјета одобрен је за реализацију сценарио за играли филм и тв серију „Игманци“. Сценарио је, по истоименом роману Жике Гавриловића, написао Слободан Стојановић. Како је одлучено, овај филм и тв серију режираће Здравко Шотра, а биће реализован у сарадњи „Центра-филма“ из Београда као извршног продуцента, „Зета филма“ и Телевизије Сарајево.

РАЗГОВОР СА ФИЛМСКИМ СТВАРАОЦIMA

До краја фебруара организоваће се разговор у „Зета филму“ са црногорским ствараоцима који живе ван наше Републике. Ово је, прије неколико дана, договорено на сједници Филмског савјета „Зета филма“. Циљ разговора је да се филмски радници, Црногорци, који стварају у другим републикама, упознају с плановима и финансијским могућностима, то јест условима у којима ради црногорска кинематографија, односно „Зета филм“. Такође, биће говора да се ти ствараоци више него до сада ангажују на реализацији поједињих пројеката код нас у Црној Гори.

ЗАВРШЕNE „ПЛАЖЕ ЦРНОГОРСКОГ ПРИ МОРЈА“

Ових дана завршен је документарни филм „Плаже Црногорског Приморја“. Да подсјетимо: овај филм снимљен је за потребе „Монтенегротуриста“ из Будве и први је из овогодишње производње „Зета филма“.

Након гледања радне копије, чланови Филмског савјета дали су повољно мишљење о филму, који је режирао Милан Булатовић.

Ради се на сценарију филма „Мацине траве“

По ријечима директора „Зета филма“ Николе Краповића, почeo је рад на изради нове верзије сценарија за играни филм Живка Николића и Слободана Милатовића „Мацине траве“. Као што је писао наш лист, на првобитни текст овог сценарија чланови Филмског савјета „Зета филма“ дали су неколико, рекли бисмо, битнијих примједби. Како је Краповић информисао филмски савјет, аутори сценарија прихватили су при

Филм, односно тв серија „Игманци“, чије снимање треба ускоро да почне, потресна је прича о покрете главнице Прве пролетерске бригаде у ноћи између 27. и 28. јануара 1942. године, са планине Јахорине, преко залеђеног Игмана, до Фоче, по веома ниској температури од минус 30 степени Целзијуса. Овај покрет, бригада, познат као „игмански марш“ трајао је непрекидно 17 часова. Због великог снijега, хладноће и усиљеног марша, борци су били на крају снаге, али су, уз најчовјечанске напоре, успјeli да пређу Игман и стигну у слободну Фочу. Биланс овог марша био је ужасан: око 200 бораца пре мрзло је, а многи од њих су одмах подлегли ранама, јер у први мах није било серума против тетануса, а ни услова за неопходне хируршке интервенције.

Ако не искрсну непредвиђене оквилности, очекује се да ће филм стићи за овогодишњу Пулу.

„ДЈЕЧАК ИДЕ ЗА СУНЦЕМ“ НА БЕРЛИНСКОМ ФЕСТИВАЛУ

Фilm „Дјечак иде за сунцем“, који је прошле године снимљен у производњи „Зета филма“ по сценарију Стевана Булатовића и Бранислава Басташа, а који је режирао Бранислав Басташ, позван је на Берлински фестивал. Тако ће послије Нуслеког, овај филм, који говори о судбини једног напуштеног дјечака, бити премијерно приказан и на овом поznатом међународном филмском фестивалу.

И сам позив да Басташев филм иде на Берлински фестивал, успјех је режисера и „Зета филма“ као производија.

ЧЕСТИТКА

Другарица Ева Митровић из Светог Стефана, која се налази у посјети код своје сестре у Сједињеним Америчким Државама, упутила нам је новогодишњу честитку коју у цјелости објављујемо.

„Прво да вам појелим успјех у 1983. години и да „Приморске новине“ редовно стижу у домове наших исељеника у САД. Пријатно сам била изненађена када сам видјела да наш лист стиже у многе домове, где га са великим интересом читају и млади и стари — он им је добродошао као веza са старим крајем, а захвали су што у њему с времена на вријеме нађу понешто и о њима — то је доказ да нису заборављени.“

ЗАВИШНИК

БУДУЋНОСТ је ОДУВИЈЕК била сасвим непозната људима, из простог разлога што не постоји све док не постане садашњост. Међутим, једна група научника сматра да се, поред очигледних тешкоћа, будућност може и мора схватити. Ови познаваоци, познати као футуролози, признају да је могуће проучавати идеје у вези с њим и претпоставке о томе шта се све може догодити у годинама које наилазе. Они истичу да су идеје о будућности необично важне. Којим се методома футуролози служе у том предвиђању сутрашњице?

„ПРИМЈЕЊЕНА ИСТОРИЈА“

Историчари често говоре да прошlost може помоћи да се схвати будућnost, са чим се футуролози слажу, указујући, чак, на то да се проучавање будућnosti може назвати „примјењеном историјом“. Они се не задовољавају само чињеницама из прошlosti, него та знања користе да докажу будућnost. Иако ово може звучити као нествaran сан, футуролози се тога придржавају, примјењујући принципе континуитета и аналогије. По принципу континуитета, будућnost bi bila ista као прошlost или, бар, веома слична прошlosti. Овај принцип нам омогућује да вјерујемо да ће Тихи океан и у 21. вијеку бити дио нашег свijeta, а истo тако да ћe број становника у 21. вијеку бити веома велики, управо због тога што се ради повећава.

Принцип аналогијe заснива се на нашем запажању дogađaja. На пример, када жива у барометру па-

дне, предвиђамо да ћe бити невrijeme. Или, штетијући градом, претпостављамо да ћemo видjeti неке знамености које смо već raniјe видjeli (kontinuitet) и да ћe се возила заустaviti, када се на семафору upали crveno svijetlo (analogija).

Већина наших svakodnevnih predviđanja је rutinska, али тек прије некoliko godina naučnici su uvožili izuzetan напор да та вјечna, неhotična, предвиђaњa претворе у efikasnosti metodom za predviđaњe sутраšnjice. Jedan od tih metoda, tzv. тренд екстраполације, људи veoma често примјeњујu, mada uglavnom несвесно. Ако број становника једног града расте два одсто годишњe, можемо se послужiti prostom matematičkom da bismo predviđeli број становника за deset ili više godina unaprijed. Наравno,javljaју се и изvješne gрешke u примјeni овог метода.莫жемо, на пример, процијeniti да ћe четворогodišnje dijete, које je расло просječno 13 centimetara godišnje, u svojoj

КАКО ПРЕДВИДЈЕТИ ШТА ЋЕ СЕ ДОГОДИТИ?

34. години бити 4,5 метара високо шto се, naравно, ne може прихватiti. У овом превиђањu прешли smo из принципа kontinuiteta у принцип analognije: раст се neće nastaviti van граница prirodnih за људско бићe.

Пораст броја становника у свijetu doveo је до једне од највеćih контратверзијa међu данашњим футурологијама. Неки сматрају da се чovječanstvo налази pred опшtezemaljskom katastrofom, уколико се прираштaj становништva и eko-економски пораст ubrzao upola ne smaњi, a други, пак, сматрајu da сe проблемi u везi s порastom mogu bar donekle riđeshiti usavršavaćem tehnologije. Да ли ћe чovječek dovoljno brzo usavršiti tehnologiju da bi sprječio veliku katastrofu, никo ne зна сигурno. Треба настојати да сe технологијa razvija tako da ne ošteti животnu срединu, da doprinene smađenju porasta становnika, a ujedno i podizanju животnog standarda.

стављају један од начина развоја прогнозa, koјe су ovako сигурno бое од предвиђањa добијених од појedinaца или od групе експерта са заједничког сastanca. Међутим, овај метод nije сasвим прикладан у случајевима kада треба брзо да се donесе одлука.

ДJEČJA ИГРА И МАТЕМАТИЧКИ МОДЕЛИ

Јoш један метод за испитивањe будuћnosti може biti и dječja igra. Dječa uče о животu играjući se igračka којe представљајu моделе из свijeta одраслиh: lutki u kuhinji, model aviona ili automobila. Кroz игру dječa uče o situacijama u које mogu doći u budućnosti. Слично tome, футурологи mogu predviđejti budućnost eksperimentišući с моделima predmeta који bi mogli postojati u budućnosti. У једном научничком центру за испитивањe модела brodova и подморница налази се затворни базен који представља model okeana и на коме научници posmatraju počinjanje modela brodova i podmorница. Исто тако, војни експерти, корisteći хартијu и olovku u apstraktnoj igri rata, могу na vrijeđe uvidjeti шta bi se dogodilo aко bi započeli stvarne akcije. Заista, ove igre imaju veoma важну ulogu u održavanju mira: лидери mogu da otкриju шta bi ratom izgubili. Да је Napoleon igrao igru rata, na vrijeđe bi uvidio da може izgubiti borbu с Русима и до bitke kod Borodina, vjerovatno, ne bi došlo, a жivoti hiljada francuskih i ruskih vojnika biti bi spaseni. Игра rata може izgledati besmislica, али — сматрају научници — она omogućava rat bez kravoproliva, rat napirnom i kompjuterom, umjesto rata međim a bomбама.

Комплексни систем, као što је национална економија, mogao bi se oponašati putem matematičkih modela, то јест низа једначина уbačenih u kompjuter, који na konu тога дајe податке o trenutnoj situaciji. Тим путem istraživači mogu pronaći razlike mogućnosti, добијajući niz odgovora na pitanja у смисlu до kakvih promjena може doći ako se zemljinsna taksa poveća za 10%.

Људи na свijetu ne dijele заједничku прошlost, али зато dijele заједничku budućnost управо збog sve većeg bliskavanja. Narodi koji danas nemaju povjerenja jedini prema drugima због međusobnih razlika u prošlosti mogu u budućnosti izgraditi prijateljstvo.

Футурологи су svjesni svih opasnosti с којима se svijet suočuje: производњa atomskog oružja, пренасeljenost, загађenost средine и сиромаштво, али они истичу da је XX вијек, упркос многим проблемимa, прва ера u kojoj се овши мир и просперитет могу smatrati potpuno realnim. Иако будućnost остајe neizvjesna i puna opasnosti, они vjeruju да људи u свijetu imaju sada priliku da izgrade zaјedничку цивилизацијu, veću od svih u historiji.

Кутак за разоноду

АНЕГДОТЕ

ПРОМИЈЕНИО БИ ЗНАТ

Славном композитору Јохану Штраусу обрати се један индустрисалац:

— Пштотовани маestro, спреман sam да вам платим 10.000 форинти да ме подучавате свирању на виолину.

— Добро, али дозволите da вам поставим једно питањe: Колико vi зарађujete годишњe?

КАЗАЛИ СУ...

ПЛАЧЕ И СМИЈЕ СЕ ИЗ ИСТИХ РАЗЛОГА

МОЛИЈЕР: — Жена je једини створ који умије и да плаче и да се смије због истог разлога, a често исто времено.

*

ТАГОРЕ: — Mудар јe onaj човјек чији се поступци, ријечи и намјере подударају.

*

БЕКЕТ: — Срећa нема plural.

*

ЖОРЖ КУРТЛЕН: — Ako kocijаш добро види, on ћe i sa slijepim koњima стићi до циљa.

*

О'ХЕНРИ: — Bрак iz rачuna je заједница људи који никадa не mogu da rачunaјu једно na другo.

*

АНА МОФО: — Moda je tako nepodnošљiva forma užasaca i гадости да se mora mijenjati свакa три мјесеца.

*

МАРСЕЛ ПАЊОЛ: — Zrelo doba vam je ono vrijeđe kad prestajete da doživljavate užbuđenja i почињете da osjećate samo „симптоме“.

*

АВЕРЧЕНКО: — Прељубa je riјеч koјa označava da se pогрешан мушкарац нашао na правом mјестu.

*

ГЕТЕ: — Ako ne желиши да купиш нешто што ti nije потребно, немој да журиши na vashar.

— To nije по бонтону. A, осим тога, колико се ja сјeћam, она не спава u спаваџици.

ПРАВИ САВЈЕТ

— Mladić говори majci kako smatra da mu јe већ vrijeđe за жениhdбу i trazi od њe savjet.

— Mожда bi бољe било da ga zatrathiš od oca, on je склонio нешто болијi брак него јa.

ПЛЕМЕНИТО ДЈЕЛО

— Danas sam учинio jedno plemenito дјelo — хвали се муж своjoj supruzi.

— Bash me raduje! A какво?

— Kolega mi je traziо parе na zajam, јer хоћe da se жени, a јa mu nisam dao.

ОНДА СЕ ОЖЕНИ!

— Како је teško biti neženja! — жали се старијi момак свom prijatelju. — Nitdje nemam pra vog дома. У кафани mi се не допадa, a у свom стану se не осjećam dobro.

— Pa onda сe ожени. Tada ћeш се бар u кафани осjećati добро!

ШТА JE ЗАЈЕДНИЧКО?

— Шta јe зајedничko između električnog возa и женских груди?

— I јedno и друго првобитno је bilo namiјeњe no дјеци, ali сe претворilo u igračke za очeve.